

Handläggare
Frida Vedin
Telefon: 08-50833294**Till**
Utbildningsnämnden
2025-08-28

Motion om att införa Stockholmsprov i svenska

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/531

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Jan Jönsson (L) om att införa ett Stockholmsprov i svenska till utbildningsnämnden för yttrande. I motionen föreslås att staden inför ett Stockholmsprov i svenska, likt det diagnostiska matematikprov som finns i staden.

Utbildningsförvaltningen anser inte att ett diagnostiskt prov i svenska, likt det prov i matematik, skulle kunna uppfylla det tänkta syftet i tillräckligt hög grad för att motivera kostnaden för genomförandet. Ett diagnostiskt prov i svenska behöver vara utformat likt det nationella provet i årskurs 9 för att kunna jämföras med betygen. Provet behöver därför fånga det centrala innehållet och målen från kursplanen, vilket är svårt att uppnå i ett diagnostiskt prov utan att vara alltför omfattande. Det är heller inte praktiskt genomförbart med ett omfattande prov vid terminens start i gymnasieskolan.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen om att införa Stockholmsprov i svenska av Jan Jönsson (L) till utbildningsnämnden för yttrande.

Av motionen framgår att det i staden finns ett Stockholmsprov i matematik som jämför elevers kunskap när de börjar i

gymnasieskolan med det betyg de har från grundskolan. Motionären föreslår att staden inför ett Stockholmsprov i svenska, liknande det matematikprov som finns. Detta för att bättre kunna följa upp elevers läsförståelse samt ge skolor verktyg att stärka den. Ett sådant prov kan fokusera på ordkunskap/läsförmåga och mäta kunskaper i svenskämnen och förmågor i relation till språket.

I motionen nämns att provet kan ge information om avvikelser i relation till betyget i årskurs 9 och information till avlämnande grundskolor om elevers kunskaper, samt vara användbart i undervisningens utformning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning i samverkan med grundskoleavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 19 augusti 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 20 augusti 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen har tidigare grundligt utrett frågan mot bakgrund av att kommunfullmäktige i budgeten för Stockholms stad för 2022 gav utbildningsnämnden i uppdrag att utreda *"införandet av ett Stockholmsprov i svenska som liksom Stockholmsprovet i matematik jämför elevernas kunskap när de börjar gymnasiet med de betyg de har från grundskolan."*

Utredningen från 2022 visade att ett diagnostiskt prov i svenska av liknande typ som det diagnostiska provet i matematik inte kan utformas för att fånga elevernas kunskaper i förhållande till betygen i årskurs 9 i svenska och bedöms därför inte ha något betydande värde för avlämnande grundskolor. Skälen till detta är huvudsakligen:

- För att kunna jämföra med betyget i årskurs 9 i svenska behöver ett diagnostiskt prov vara utformat på ett liknande sätt som det nationella provet i svenska – vilket skulle bli ett alltför omfattande prov för att vara praktiskt genomförbart vid skolstarten i årskurs 1 i gymnasieskolan.
- Nationella provet innefattar flera delmoment och testar olika kunskapsområden enligt kursplanen. I syfte för att kunna jämföra med betygen behöver ett diagnostiskt prov i svenska fånga det centrala innehållet och målen, vilket är svårt att

uppnå i ett diagnostiskt prov.

- Matematik som ämne kan på ett mer tillförlitligt sätt mäta elevers grundläggande kunskaper i ett diagnostiskt prov till skillnad från ämnet svenska. Det finns dessutom två ämnen, svenska respektive svenska som andraspråk vilket kan ha inverkan på om ett diagnostiskt prov ska utformas i en eller två versioner.
- Det diagnostiska provet i matematik har i stort sett inte förändrats sen det infördes. Däremot visade utredningen från 2022 att prov i svenska kan behöva omarbetas, då språket är i förändring.

Vad gäller nyttan för gymnasieskolor såg den tidigare utredningen att skolor redan idag vid höstterminens start genomför prov i svenska, till exempel diagnostiskt läs- och skrivprov.

Ett nytt diagnostiskt prov skulle enligt utredningen kunna inriktas på ordkunskap eller läsförmåga/läsförståelse. Det finns dock svårigheter med att konstruera ett sådant prov som på ett bättre sätt skulle ge relevant information än andra prov som redan används av gymnasieskolor. Att ta fram ett nytt diagnostiskt prov innebär även kostnader och administration för förvaltningen, till exempel med extern hjälp för att ta fram provet, förvalta det årligen och omarbetning.

Utbildningsförvaltningen anser att resonemangen och slutsatserna i den tidigare utredningen kvarstår. Förvaltningens bedömning är därför fortsatt att ett diagnostiskt prov i svenska inte skulle uppfylla det tänkta syftet i tillräckligt hög grad för att motivera kostnaden för genomförandet.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Mika Metso
Tf. Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Niclas Westin
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion om att införa Stockholmsprov i svenska av Jan Jönsson (L)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Mika Metso, Tf. Utbildningsdirektör	2025-08-19